

Napadalcev na radio postojajo, ki so tudi oddajali tri minute trajajočo fašistično propagando, še niso izsledili. Kljub poslopja radijske postaje postavljena močna straža, ki se prepreči nadaljne napade.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

1117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.

Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83

No. 86

Mon., May 6, 1946

Pravica in dolžnost

Pod besedo "demokracija" nam je razumeti ustroj države, v kateri si državljani deljeni na politične stranke potom svobodnih volitev sami izbirajo vladno, katere se deli v tri dele in sicer: zakonodajna, justica in uprava. Vse tri medsebojno povezane državotvorne celice tvorijo vladno, katero državljani izvolijo. Predno smo postali ameriški državljani, smo bili pred federalno sodnijo vprašani: "Who is the Government?" in naš odgovor je bil: "The People!" (ljudstvo). V teh besedah je zapodeno vse in vsa oblika državnega družabnega reda. V demokratični državi ljudstvo dikтира vladi, nasprotno v diktatorski pa vlada ljudstvu. V demokratični državi ima ljudstvo poleg dolžnosti, tudi pravice, katere si samo ljudstvo določi medtem, ko ima v diktatorski državi same dolžnosti in slepo pokorščino. Smo hvala Bogu v Ameriki, zato hočemo na tem mestu govoriti o pravici in dolžnosti.

Naša dolžnost kot dobrih ameriških državljanov je, da smo državi lojalni in lojalno podpiramo vladno, katero smo si potom volitev sami izbrali. Dolžnost nas veže, da plačujemo davke, za katere smo se potom volitev sami izrazili ali so jih postavili zakonodajalci v našem imenu. Dolžnost nas veže, da državo branimo, če je od sovražnika napadena — in tudi to določijo v imenu nas, oni, katerim smo dali ob volitvah naše poverenje. Kratko rečeno, ustvarjamo si takšen družabni red, kakoršnega si večina državljanov želi in upostavi.

Če že navajamo dolžnosti, pogledimo kakšne so naše državljanske pravice. Brezdvomno ena največjih je pravica do svobodnih volitev. Nikdo nam ne sme in ne more narekovati, kaj smemo in kaj ne smemo voliti. Dovoljeno je po federalni ustavi vsakemu državljanu v vsak javni urad kandidirati neglede na politično ali versko odpreddeljenje. Edina izjema je za naturaliziranega državljana, da ne more biti izvoljen predsednikom Združenih držav.

Ömenili smo, da je pravica do volitev največji privilegij vsakega državljana, ker si z glasovnico sam izbira zastopnika in sam postavlja vladno, kakršno hoče imeti. Razume se, če se volitev redno udeležuje. Nesmiselno je volitve prezirati ali podcenjevati. Če se ozremo 30 let nazaj in malo prelistamo zgodovino diktatorskih držav bomo opazili, da si je to "šibo" ljudstvo samo spletlo, katere je pod diktatom delila podplute na hrbet zgolj radi tega, ker je volitve preziralo. Tudi tukaj imamo elemente, ki volitve sabotirajo in druge od njih odvračajo, včasih nevedoma in včasih pa namenoma, da stem odpirajo pot hinavsko potuhnjeni diktaturi.

Vsak dober državljan bi se moral udeležiti vsakih volitev, pa bile te mestne, okrajne, državne ali federalne. Vsak državljan je lahko ponosen, če more biti odločujoč faktor pri izbiri vlade, pa bilo to za najmanjši ali najvišji državni urad. Vsak državljan je lahko tudi ponosen, da se v volilni koči deklarira h kateri stranki pripada. Iz političnih strank se izbirajo kandidati za javne urade, radi tega so vsake primarne volitve velikokrat večje važnosti, kakor glavne. Pri primarnih volitvah je naša dolžnost neglede, če pripadamo demokratski ali republikanski stranki, da od dobrega izberemo najboljši za glavne volitve, ko bomo izbirali ne več kandidatov ampak javne uradnike, kateri bodo vodili administrativna dela, delali postave ali sodili med pravico in krivico po naših zahtevah.

Jutri zjutraj se bodo ob 6:30 uri odprle volilne koče in zopet zaprejo ob 6:30 zvečer. Jutri je dan naše besede in dan naše pravice. Jutri so primarne volitve in slednji državljani se jih bi moral udeležiti in voliti po svoji vesti in prepričanju. Mi ne opominjamo samo, da gredo demokratje v volilne koče, ampak naše opozorilo naj velja tudi republikanskim semisljenikom, glavno je, da volijo. Naš časopis je tukaj, da bodri državljane k dolžnosti in zavesti, če prav načelno priznava demokratsko stranko za svojo, v katere vrstah je neomajno stal od prvega pričetka. Mi smo tukaj, da vam po svoji vesti svetujemo in priporočamo, nikdar in pod nobenim pogojem pa ne vsilujemo svojega političnega prepričanja. Trdno smo prepričani, da se ne boste zmotili, če jutri, ko boste vstopili v volilne koče napravite (X) pred sledečimi imeni:

FRANK J. LAUSCHE
for Governor.JAMES W. HUFFMAN
United States Senator.JOSEPH J. KOVACH
aliWILLIAM M. BOYD
Congressman at-Large.JOSEPH P. MULIOLIS
Congressman 20th District.EMIL BARTUNEK
Congressman 21st District.EDWARD J. KOVACIC
County Commissioner.EDWARD L. PUCEL
State Central Committeeman 20th Congressional District.

JOSEPH POZNIK

in
WILLIAM A. KASTELIC
State Representative.

To so kandidati, katere toplo priporočamo v izvolitev. O njih smo prepričani, da bodo dobri ljudski zastopniki, ki so vredni vsega našega zaupanja. Prepričani smo o zgoraj navedenih kandidatih, da so veliki podporniki našega guvernerja Frank J. Lausche, kateri mu bodo pri jesenskih volitvah k zmagi veliko pripomogli.

Opozoriti moramo, da smo zgoraj označili in priporočili v izvolitev kongressman at-Large Joseph J. Kovach in William M. Boyd. V ta urad bo nominiran samo eden in tudi samo enega izmed teh dveh volite. Navedli smo imena obeh, ker sta oba sinova naše krvi in sicer Joseph J. Kovach, sedaj državni poslanec je Slovenec in William M. Boyd, sedaj državni senator je Hrvat. Oba sta naša dobra prijatelja in oba najboljši kvalificirana za ta urad. Tozadevno sodite sami in volite po svoji previdnosti.

Pripomniti imamo, da se bo za guvernerja Frank J. Lausche, U. S. senatorja James W. Huffmana, Joseph J. Kovach ali William M. Boyd-a volilo po celi državi Ohio med tem, ko se bo ostale volilo po kongresnih okrajih, Edward J. Kovacica, Joseph Poznika in William A. Kastelca samo v Cuyahoga okraju.

Toplo apeliramo na naše Slovence, brate Hrvate in ostale Jugoslovane in Slovane, ki žive in volijo izven Cuyahoga okraja v katerem koli okraju v državi Ohio, da volijo za guvernerskega, U. S. senatorskega in kongressman at-large kandidata. Druga je ni potrebno, če ste pri volilnem odboru registrirani, da greste v volilno kočo, zahtevate demokratsko glasovnico in pred imeni, kakor vam zgoraj priporočamo napravite (X) križ.

Volilec, kateri volijo v mestu Clevelandu in okolici priporočamo, da volijo za izdajo bondov iz razloga, ker s tem se ne bodo davki nič povišali, mesto in okraj pa za veliko izboljšal. Kolikor bomo mi primaknili toliko nam bo dala federalna vlada. Denar bo v roku sedmih let porabljen za izboljšavo bolnišnic, javne naprave, boljšo transportacijo, olepsavo mesta in okraja. Glasovnica v Clevelandu bo imela 24 razpredelnic in kdor bo hotel voliti za vse bonde bo moral v vsaki razpredelnici napraviti (X) križ, ker šteje dole te tiste razpredelnice pred katero bo križ narejen.

Dragi rojaki in rojakinje širom države Ohio, poslušimo se pri jutrajšnjih volitvah naših demokratskih pravic in storimo svojo narodno dolžnost za sinove naše krvi.

Odpri srce, odpri roke. . .

Iz Slovenije je prišlo vprašanje ali prošnja, če bi jim mogli iz Amerike poslati nekaj sto — SLOVENSKIH MOLITVENIKOV. . .

Zdaj si pa mislite, kaj se to pravi!

STO LET so verni ameriški Slovenci naročali molitvenike OD TAM. Le nekaj kratov se je zgodilo, da so ameriški Slovenci sami izdali kak molitvenik, morda dvakrat ali trikrat v STO LETIH, da se je ta reč naenkrat obrnila — SLOVENIJA prosi, naj ji MI TU preskrbimo molitvenikov. . .

Spomnimo se, kaj je kmalu po zasedbi Slovenije po titovcih pisal sem Father Baznik. Povedal je med drugim, da so tudi molitveniki pod novo vladno na Slovenskem obsojeni na smrt! Takrat so mnogi med nami dejali — PROPAGANDA! Mi smo verjeli, ker smo se živo zavedali, kaj je v resnici — KOMUNIZEM!

Nekaj mesecev pozneje se je tista naša vera v poročilo Fathra Baznika nekam omajala — priznamo. Kako to? V tistem znanem lističu, ki je smel iziti v Ljubljani petkrat — tik pred volitvami — ! — in mu je bilo ime OZNANILA, je prinesel med drugimi tudi tole oznanilo:

V škofijski palači v Ljubljani se dobe neki molitveniki in eden pojde kmalu v tisk. Dokler ne pride novi molitvenik iz tiskarne, segajte po tistih, ki so na razpolago v škofijski palači.

Ker smo to brali, se nam je omajala vera v poročilo Fathra Baznika. Mislili smo: Morda so se pa komunisti vendar malo premislili, ko vidijo na lastne oči, kako se narod upira komunizmu. . .

Listič OZNANILA je moral, kot znano, prenehati po peti številki — zavoljo "pomanjkanja papirja". . .

Potem nismo nič več slišali, kaj je s tistim molitvenikom, ki je imel nekako v decembru lanskega leta iti v tisk. Zazdelo se nam je sicer, da je gotovo tudi za molitvenik "zmanjkalo papirja", ko ga je zmanjkalo za OZNANILA. Toda držali smo to misel zase, da ne bi kdo spet

dejal — PROPAGANDA. . .

Zdaj smo pač opravičeni reči, da so bile naše misli prav. Zakaž čemu bi prihajala iz Slovenije prošnja K NAM za molitvenike, če bi bili smeli med tem v Ljubljani tiskati nov molitvenik!?

O, ta ogromna "svoboda vere" v današnji Tito-Kidričevi "ljudsko-republikanski" Sloveniji!

Zdaj smo pa seveda radovedni, če in kako bo mogoče spraviti od tu TJA kake molitvenike, ki TAM prosijo zanje. Sam Bog ve, če ni ta naša radovednost že tudi — PROPAGANDA. . .

Zdaj že mnogi, ki pred kratkim še niso verjeli, verjamejo, da ni reba več "čakati", ampak se lahko že brez "čakanja" pove in zapiše: Komunizem se je zaklel, da hoče slovensko vernost "likvidirati".

No in zdaj se mnogi taki sprašujejo: Kako je moglo do tega priti v nekdanjo tako globoko verni katoliški deželi, kot je bila Slovenija. . . ?

Vsa dosedanja pojasnila niso stvari pojasnila. Pred njimi stoji — tako pravijo — velika uganka.

Nočejo se priznati, da komunizem "zna", ker si je za svoje ga vzel samega SATANA. Nobeno sredstvo komunizmu ni preveč — satansko!

PROPAGANDA? Fanatizem? Prenapetost?

Ko so pa ameriški komunisti tako fletni ljudje in je tako lahko z njimi kolaborirati. Nobena beseda ne sliši zoper vero, kadar sedite med njimi, samo za zboljšanje težkih današnjih razmer jim gre! Katoličani samo lepo sodelujmo z njimi, pa bodo še naprej spoštovali našo vero. . . Take in podobne lepe besede slišimo.

Piše eden iz starega kraja, ki pozna komuniste:

"Res je, da nihče ne verjame v komunistično nevarnost, kdor je sam ne preizkusil. Na Slovenskem niti vas ni verjela vasi, češ: pri nas pa komunisti niso taki! Ko so jih pa potem v so sednji vasi sami preizkusili, so planili pokonci in se čudili, čudili. Navadno je pa bilo že pre-

pozno, ker glavne žrtve so že padle. Tako gotovo tudi zaslepljenim tam v Ameriki nihče ne bo mogel naprej dopovedati, kaj je komunizem. Tistim, ki so odpadli od vere, že celo ne. Tudi najbrž ne drugim, ki so zaslepljeni od propagande, ki je vse drugače spretna kot naša. Komunizem je pač satanizem. Tudi jaz zdaj verjamem v to, čeprav bi si ne bil nikdar mislil, da bom kdaj ta satanizem videl utelešen."

"Čudno, v Ameriki pa komunisti niso taki. . ."

Ali prav res ne? Ali mislite, da so bili komunisti na Slovenskem "taki" takoj prvi dan? Toda oglejmo si to "krotkost" ameriških komunistov!

Komunistični mesečnik "POLITICAL AFFAIRS" izhaja v New Yorku. Izhaja zlasti za vodilne komuniste, ki naj iz njega zajemajo navodila za svoje delo v deželi Strica Sama. V aprilski številki letošnjega leta je nek V. J. Jerome napisal članek pod naslovom: THE VATICAN'S WAR ON PEACE. Po naše: Kako se Vatikan bori zoper — mir. . .

Ko bi stalo nad člankom: Kako se Vatikan bori zoper komunistični NEMIR — bi bilo kolikor toliko prav.

V svojem članku V. J. Jerome poučuje svoje komunistične tvorilce, kako je treba tudi v Ameriki pridobiti verne katoličane za komunistične nauke s tem, da se zabije zagoda med vernike in njihove cerkvene poglavarje. Toda nikar govoriti in pisati zoper vero! Katoličani imajo svoja verska čustva tako globoko vcepljena v svoja srca, da s tem ne boste nič opravili. Zato ne napadati vere! Nasprotno, pustiti je treba vero pri miru in katoličanom samo nuditi prijateljsko roko za sodelovanje!

"Ker smo marksisti, moramo vedno gledati na to, da pridobimo množice katoličanov, kjerkoli je to mogoče. . . da jih obrnemo proti njihovim cerkvenim poglavarjem (hierarhiji) in za demokratično sprejemljivost."

"Mi moramo dati razumeti množicam katoličanov, da naše stališče ni protiklerikalno, ampak se vpiramo le klerikalni reakciji."

Prav tako so govorili in pisali komunisti na Slovenskem — v začetku, dokler je bilo treba katoličane še varati. Pisali so prav tako in podobno, kakor piše V. J. Jerome tu med nami. Citajte:

"Uspeh bomo imeli samo, če bomo pobijali delo Vatikana (za mir) skupno s splošnim pobijanjem fašizma, reakcije in imperializma. . . Naša naloga je — popolno uničenje fašizma."

To se strašno fletno bere, kajne. Toda kaj je pri komunistih "fašizem"? Že pred desetimi leti je komunistična internacionala odobrila sklep, da se mora pod besedo "fašizem" spraviti vse, karkoli in kjerkoli — nasprotuje komunizmu!

Zdaj lahko razumete, zakaj je dandanes na Slovenskem med narodom 90% "fašizma" in zakaj je treba udrihati po Vatikanu, papežu in katoliški cerkvi! Ker Vatikan nječe komunizma, je pač ves "fašističen!" In ker katoličani tudi v Ameriki nočejo komunizma kar na lepem, jim je treba najprej dopovedati, da je papež fašist, da so kardinali fašisti, da je Cerkev fašistka!

Tako je treba zabiti klin med verne katoliške množice in njihove cerkvene poglavarje! To je prvi korak. Ko bo ta dosežen, bodo katoličani radi sodelovali s komunisti na različnih "kulturalnih poljih" — drugi korak. Ko bo ta korak dosežen, pride vse ostalo samo od sebe. . . dokler se tudi v Ameriki ne bodo več smeli tiskati molitveniki in dokler tudi v Ameriki ne bo obsodjen kak duhovnik na 16 let prisilnega dela radi tega, ker bo pogrujal učiteljico, ki bo vrgla

na tla razpelo in ga poteptala. . . in dokler ne bo Amerika pometala na cesto vseh katoliških redovnic itd. itd.

Da, kako je bilo mogoče, da je na Slovenskem do vsega tega prišlo? Bili so pač tudi tam med katoličani taki, ki so dejali: O, pa so komunisti tako fletni, prav nič ne zabavljajo čez vero. . . Ko je pa škof Rožman javno povedal, kaj se skriva za to "fletnostjo" komunistov, so tisti katoličani "obžalovali," da je bilo tako — fanatičen. . .

Najbolj čudno je to, da komunisti kar javno in odkrito pišejo, kaj in kakšne so njihove "naloge," nekaj katoličanov pa še kar naprej dela propagando s komunistično "fletnostjo," češ da niso VERI čisto nič nevarni, kvečemu udrihnejo po papežu in kakemu škofu ali kardinalu — to pa tudi katoličani lahko naredijo, pristavljajo.

"Sam Bog ve, če niso tisti naši "narodni voditelji," ki so vrgli zadnje čase med ljudi neko "zamer" zoper papeža, že naselili onemu V. J. Jeromu — in sicer še preden je napisal in objavil svoj članek o "klinu med katoliškimi množicami in njihovimi cerkvenimi poglavarji" — Zaplot.

Za državnega poslanca

George E. Fedor, ki kandidira za državnega poslanca na demokratski listi, je po pokliču odvetnik. Prihaja iz delavske družine in ker si je moral že v zgodnji mladosti služiti sam svoj kruh, zato razume delavske potrebe. Za politiko se je pričel zanimati takoj, ko je smel prvič voliti.

Podpora ima vseh cleveandskih časopisov in demokratske organizacije, ker je demokratskega mišljenja odkaj ima pravico voliti. Če hočete imeti dobro zastopstvo v poslanski zbornici, oddajte svoj glas za George E. Fedor za poslanca.

Kampanjski odbor.

Lastna sestra ubila brata
(Poročilo iz Koroške)

Iz domovine je prišla ponovno potrjena vest, da je lastna sestra, zastrupljena in nahujšana od komunizma, ubila svojega brata.

V Trzinu na Gorenjskem je nekaj let pred izbruhom vojne županovale obče spoštovani, odločno narodno in katoliško zavodni župan Janez Majersič. Iz navadnega tovarniškega delavca je imenovan postal voditelj krščanskega delavstva v Trzinu, zadrudni organizator, ki je ustanovil in vodil usnarško in čevljarstvo zadrugo Ručno v Trzinu, ki je zaposlila in najboljše plačevala 100 svojih delavcev, zadrugarjev, in končno župan v Trzinu ter oblastni poslanec.

Ko so zasedli Nemci Gorenjsko, so takoj odstavlili slovenskega župana Janeza Majersiča, zasedli zadrudno tovarno ter so povsod na čelo postavili svoje nemške ekspozente. Pričelo se je preganjanje in zapiranje slovenskih narodnjakov. Pri tem delu so nemškimi nacistom pomagali slovenski komunisti, tako je vodil gestapovce po mestu znani vodilni komunist Lukane in jim pomagal pri aretacijah. Majersič se je zadnji trenutek pred aretacijo rešil s begom v Ljubljano. Doma pa je ostala bolna žena z majhnimi otroci. Najstarejša hčerka je morala tudi bežati z očetom v Ljubljano, kjer je študiral na gimnaziji njegov sin Janez. Doma je ostala pri bolni materi 15 letna hči Marija. To neizkušeno deklico so sedaj zvalili komunisti v svojo družbo, jo pokvarili in pregovorili, da je zapustila doma bolno mater in odšla v hosto k partizanom-komunistom. Janez Majersič mlajši je bil

odličen dijak, poln verskega in narodnega idealizma. Ko je spoznal, da je OF v Sloveniji le komunistična maska, je katero se je uničevalo vse, kar je bilo slovenskemu narodu svetega, ker je videl v OF protidržavno, protinarodno in protiversko organizacijo, je 18 letni dijak tudi on vstopil v slovenskega domobranskega, da brani narodne svetinje, življenje in premoženje naroda, da pred divljanjem roparskih in morilskih komunističnih band. Bil je na postojanski Trzišču pri Mokronogu domobranske postojanke imele poleg varnostne službe pred napadi roparskih in morilskih band tudi skrivno ameriške letalce, ki so pristali na našem ozemlju. Nekoli prilik se je moral spoprijeti na zemljo angleški letalci svojega poškodovanega posadka. Trziška domobranska postojanka je rešila pred nemškimi ništvom in Majersič je svoj pisarni skrival v lastni življenjsko nevarnosti. Nemci. Po razsulu Nemcev mladega Majersiča zadržali komunisti na Dolenskem. Dolgi mukah v ječi je bil v četku oktobra izpuščen na svobodo. Napotil se je domov. Trzič k materi. Na potu je zvedel, da je morala starejša hčerka bežati v komunisti, ki so mu negovalno grozili, da ga ubijejo. Vedel je kaj Koroško. Vedel je kaj bro, da bodo prej ali slej tudi njega, kakor so drugi domobrance, ki so jih aretirali, zato se je namenil, da doma pobegne za očetom. Koroško. Toda komunisti obvestili njegovo 17 letno sestro, ki je postala prava divjana komunistka. Ta čakala pred domačo hišo in volverjem v roki in od nanj štiri strele, da se je dila na zemljo. Odpeljali so v ljubljansko bolnišnico, se je štiri dni boril s smrtjo ves čas molil za svojo sestro in po silnih moli izdihnil svojo mlado in nito dušo komaj 19 let. Njegovo truplo so pripeljali v Trzin in njegovega pogreba je udeležilo skoro vse, ki je na ta način tiho striralo proti komunistični divjanosti. Sestra pa je bila ves pogreb skozi okna sednje hiše in v sestro, ki ubila še očeta in sestro, ubila še brata. Takrat je gajala komunizem mladino brato in očetomorilec!

Izdelava raznih igračk
več pod upravo OPA

Washington. — OPA je naznanil, da je sedaj izdelava igračk prosta in da ne bo več narekoval cen v industriji. Pod kontrolo ne še izdelava biciklov, klov, "scooterjev" in stih vozčikov, ki presegajo žino 18 palcev.

Champions—Bolt

Champion Warlord of Mastiffs who went best American male in the Westminster Club Show in New York City. He gets the best of care and now he is getting a good home care and telling housewives to buy and turning in used fat. The soap of used fat will make your skin six bars of soap.

SAVE USED FATS

...bah so skupno molili
...nence, da se dostojno
...za veliko nedeljsko

...niti za trenutek niso
...mili. Ura je šla na
...Položaj je postajal
...Videlo se je, da so
...doli nove topove in da
...njih ljudje, ki se
...zamejo. Kdo bi bil
...stojijo ob njih Bado-
...Granata za granato je
...grad. Vse so letele
...mesto. Komunisti so za-
...stolp, ki je gledal
...zarfu. Ta del je bil
...kibek, ker je bil kas-
...Zid ni bil debel in
...je bila vsa zgraje

...in del prvega nad-
...se s hruščem zru-
...hip je prah zatemnil
...legionarji so se spog-

...hoteli imeti žrtev, je
...iz tega dela nujen.
...je imel polno dela.

BLAG SPOMIN
...STELNICE SMRTI NAŠE-
...JENEGA IN NEFOZAB-
...SOPROGA IN OČETA

Pence Petkovšek

...va vedno zapustil 5. maja 1943

...vseh vrh višave jasne,
...ni težav in ne skrbi.
...me sreče Ti ne ugasne,
...nja zarja Ti blesti.

...salati:

...sala, soproga, in OTROCI,
...NUZI in VNUKINJE.

O. 6. maja 1946.

BLAG SPOMIN
...STELNICE SMRTI NEPO-
...SOPROGE IN SKRBNJE
...MATERE

Ignes Urbanic

...stavila svoje drage in mirn
...sapaala, dne 5. maja 194

...to-Te zemlja krije
...grabi že počiva,
...je težko pri srcu,
...solza nam drsi.

...vseh vrh višave jasne,
...mraku, kjer ni noči
...me sreče Ti ne ugasne,
...solnce nam stenni.

...salati:

...TON URBANIC, soprog;
...SONY in JOSEPH, sinova

O. 6. maja 1946.

Sicer pa najhitreje mine

Naprodaj je peč na plin za
kuhati v dobrem stanju. Cena
je \$10. Vpraša se na 1100
E. 64 St.

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIČ

"Hm."

V sosednem vagonu je pa Vid zbiral burke s pogorskimi in drugimi znanci. Tine je pa gledal pri oknu tja v neizmeren ravan. Ni mogel pa ni mogel verjeti, da bo tako kmalu zopet videl svojo Nežiko. Res sama milost božja je mogla poseči tu vmes. Tako je bil razvnet Tine, da je pozabil na vso svojo tegoba, celo na tisto, ki so mu tako bridko prizadejali. Nu, Bog jih sprevidi, je premišljal, glavno da jih puste žive domov. Saj da bi bilo čisto brez vsega pa da bi se navrh še redili, tega vendar ne more nihče pričakovati. Vsaka reč ima svoje meje; če si nekaj zagrešil, moraš tudi nekaj trpeti za to. No, hvala božji previdnosti, da je pokore konec. Bila je trda in huda, no, naj bo za duše v vicah. Tinetu je uhajalo kar na smeh. Sicer ga je še nekoliko motila straža in pa verige in zamrežena okna. Saj zdaj so te stvari prav za prav odveč, si je mislil. No, če že more tako biti, najbrže radi lepšega in pa da dražijo svet. Tine se ni dosti storil iz tega. On je videl samo odprta vrata, odprta polja, ceste, ki vodijo v daljine neizmerne dalje.

Naprej, naprej!

Doljana je bila spremenjena v bojno taborišče. Okrog in okrog mesta so taborile čete, mesto samo je pa bilo v pravem bojnem stanju. Vse ceste zasledene, vsi dohodi zaprti, na kolodvoru topovi, sodna palača pa je bila v živem oklepu, okrog in okrog so zevale strojnice. V mestu je nastalo ne navadno gibanje. Ljudje se zapirali trgovine in hiše, begali sem in tja po ulicah prav ko pred hudo uro. Mnogi so skušali pobegniti ven, a ko jih je zavrnila straža, so bežali zopet domov, zaprli se v hiše, spustili zavese in okna zastrli, kakor da ne marajo nič več slišati o svetu, ne marajo več gledati teh mrzličnih priprav.

V sodnih palači sami je pa kar gomazelo. Po hodnikih jetnišnice so koračile močne straže, kajti po celicah so bili nameščeni došli gostje. V veliki dvorani se je pa zbiral cvet odličnjakov. Zasedali so sedeže javni besedniki, ugledni meščani, simbe in drugi oblastniki, čelniki, krdelarji in razni odlični ljudje; dalje pisuni ter poročevalci vsega sveta. Pred vrati pa je bila gneča. Marsikdo bi se rad prisostvoval izredni pravdi, a ni mogel noter, morda ni imel pravih izkazil. Noter so puščali le take, ki so imeli kaj smisla za stvar.

Končno sta prišla Gomba in Azunta. Pozvana sta bila k pričevanju. Azunto so brez zadržkov povabili, naj vstopi, pri Gombi so pa imeli pomisleke. Izkazila se jim niso zdeli povsem pravilna. Ne, nima vstopa. Kaj? Azunta jih odziva, dela Gombi pot. Ako on ne sme noter, tudi ona ne mara pričati. Oba naj pričata ali pa nobeden! No, Azunta je končno užugala — in zgnelja sta se noter.

V dvorani je bil širen oder, kjer je stala v sredi zelena miza s stoli. Ob desni strani odra so bile klopi, za branilce in pisarje, zadaj v sredini vzvišen naslanjač za velikega pravdarja, leva stran odra pa je bila pregrajena z močno železno in visoko pregrado, ki je nalikovala nekakemu zverinjaku. V pregraji pa so bile klopi, kar je značilo, da to le ni

zverinjak. Z velikim zanimanjem si je ogledovalo zbrano občestvo tisto pregrado in klopi in zeleno mizo pa slike in znake po stenah. Gomba in Azunta sta stala ob stranski steni dvorane in ona je njega opozarjala na to in ono. Gomba se je pa brezbrizno oziral po vseh teh rečeh in je dekletu samo hladno prikimal.

Polagoma so se odprla vrata za pregajo — in v dvorani je nastala tišina. Straža je privredla noter Tineta, Vida, Velija, Brana — in jih lepo drugEGA za drugim posadila v prvo klop. Sto in sto oči se je uprlo vanje, sto in sto zvedavih oči se paslo nad živalmi za pregrado. Gomba se je samo za hip ozrl gor — pa je sklonil glavo in si z roko zakril obraz. Tudi Azunta je nekako presunjena povesila pogled. Noter pa so gnali nove in nove živali, in slišen je bil zvenk verig pa rahel šepet dvorane. Slednjič so bile klopi polne in strašne živali so ždele tu krotke, obdane od straž in verig in ograje. Res da so bile živali poslednje dni kar najskrbnejše negovane, vendar ta nega ni mogla vsemu kaj; ni mogla zbrisati strašnih sledi Salujharuma. Slednjič so privedli še Žaro — in po dvorani je kar završalo. Dekle se pa ni zmenila za zijala, temveč je sedla, kakor so ji veleli.

Branilci in pisarji so zasedli svoja mesta in slednjič je vstopil sodni dvor. Ko je dvorana utihnila, se je dvignil predsednik Suakli, pozdravil zbrano občestvo ter v zbranih besedah napovedal veliko obravnavo.

Ko je predsednik končal svoj uvodni govor, je odredil čitanje obtožnice. In pričelo se je dolgotrajno čitanje, ki mu ni bilo kraja. Morala pa je biti vsebina vsekakor zanimiva, kajti poslušalci so ji z vidnim zanimanjem sledili in je spremljali celo z medkljci. Obtoženci so pa medtem brezbrizno geldali iz gajbe, zatopljeni vsak v svoje misli. Bran je uzrl med poslušalci znan obraz: ni ti tisti tam Slakov Šime? Da, je, je. Pa so rekli, da je padel. Kako to moško sedi med samimi veljaki. Nekoliko bledičen je pa le, a čudno da ne vzdrži Branovega pogleda, kar v stran suka glavo. In tisti poleg njega, čisto Kamnarju je podoben! Da, saj je Kamnar; sedi kakor kak župan, gotovo mu dobro de odlična družba. Pa kako poslušaj, Bog ve, če kaj razume. Branov pogled gre dalje; dokaj belih obrazov vidi med temnini. Ni tisti tam, ki dremlje, Diamant? In tam pri steni vidi neko znano postavbo. Gleda, gleda: ni on Gomba? Da, Gomba? Da, Gomba Medardu! Bogu hvala, ta je tudi prišel. Branu to kar dobro dene. In tista poleg njega, ni to Azunta! Nekoliko vpadla se mu zdi, in tako ga verno gleda, Bog ve, ga li pozna? Nekaj pokimava, ka-li, je gotovo srečna, da vidi takega... Nu, Bog z njo. Bran nekoliko okrene glavo in ujame dovje oči, ki ga motre čisto od blizu. Žara! Nasmeheta se in se kar objameta s pogledi. Šele ko Bran zasliši svoje ime, prislunke obtožnici in ji sledi. Toliko pač razume kakor je tam zapisano, da je Bran Budin nevaren zločinec, ki pa tudi vsa svoja krvava dejanja drzno priznava. Skratka: izvržek človeštva. — Bran se ozre zopet na Žaro,

noče poslušati dalje.

Velij gleda trdovratno predse in se ne gane niti ko sliši čitati svoje ime. — Velij Bršlin je razbojnik in glavar teroristov. Ze kot deček je kazal izredno borbeno nprav, a ko je dorasel v mladeniča, je postal strah vsega Pogorja. Smrtno sovraži vse, kar je Ligurom sveto, zagrešil je največja hudodelstva v osvobojeni pokrajini.

Vid se ozira po dvorani pa išče in išče znanih obrazov. Morda je tudi Sinja tu? Nasmehnil se ji bo, če jo uzre, tako da bo razumela, da stvar le

ni tako nevarna, kakor bi utegnili ljudje misliti. Ne, sami neznani tuji obrazi, tuji in mrzli. Ko omenja obtožnica njegovo ime, se Vid ozre, a ne razume, kaj veli obtožnica: da je Vid Živoj izredno slabe vzogje. Z očetom sta zažgala lastno hišo in oče sedi v Salujharumu.

Tine pa pomišlja venomer, čemu ta pregraja. Saj bi zadostovale verige in straža, če že hočejo pokazati zbranemu svetu nekaj strah. Čemu zdaj še ta gajba? Tinetu se vsiljuje spričo tega neka sumnja, vendar jo venomer odganja in se

zaupno ozira k sodnikom. Da, ti ljudje govore samo sveto resnico. — Medtem pa poslušaj zbrani svet nadaljnje poglavje obtožnice: Tine Cavs je potep, docela pokvarjena nprav. Potepal se je preko meje, zapeljeval dekleta, ropal in požigal ter donasal zarotnikom orožje. — K sreči je Tine tudi to preslišal, oziroma ni razumel.

Obtožnica pa se je vlekla dalje in dalje. — Požigali so hiše, polagali bombe na vse konce in kraje, pripravljali nasilno odcepitev ter zasnovali umor na samo božanstvo... — Strah in groza je prešinjala zbrani svet in mnogim je stopal mrzel pot na čelo. Živali so pa kar krotke ždele v gajbi, kot bi jih ves svet ne brigal.

Ko je bila končno obtožnica pri kraju, je najavil predsednik, da se prične zasliševanje obtožencev. Tedaj se je pa oglašil nekdo v dvorani, da želi nekega pojasniti. Bil je Gomba; da, Gomba želi pojasniti. Predsednik je gledal: No? Gomba je tedaj vprašal z razločnim glasom, ali so obtoženci obtožnico razumeli? Zakaj se jim ne raztolmači v njihovem jeziku?

Poslušalci in sodniki so se spogledali. Razumeli ali ne, to ni stvar sodišča; sami naj poslušajo, saj imajo ušesa. Da bi jim še kdo tolmačil? Ne, zbrani svet je občutljiv, zgra-

žal bi se ali pa celo obžalovali. Zato je predsednik kar na to odgovoril, da to spada k stvari. (Dalje prihodaj)

GLASUJTE ZA SVOJEGA LASTNEGA

ROJAKA!

Bodite gotovi, da boste glasovali jutri

in k tem nagovorili tudi svoje

prijatelje za

EDWARD J. KOVACIC

za

COUNTY

COMMISSIONER

Democratic Primary Tuesday, May 7, 1945

VOLITE ZA

William A.

Kastelic

CANDIDAT ZA

DRŽAVNEGA

POSŁANCA

DEMOKRATSKA GLASOVNICA

Primarne volitve 7. maja 1946

Priporočen od
Progressive Citizens Committee
C. I. O. - P. A. C.
Predsednik P. A. C. Fisher Body
Local 45 U. A. W. C. I. O.

FOR PROGRESS IN OUR COMMUNITY

VOTE Progressive- Ask for a Democratic Ballot

VOTE FOR

LAUSCHE
for Governor

EDWARD L. PUCEL
for Member of State Central
Committee—20th Congressional
District

IN THE 10th WARD VOTE FOR THESE CANDIDATES FOR
MEMBERS OF THE COUNTY CENTRAL COMMITTEE
(PRECINCT COMMITTEEMEN)

For Precinct A

X	Walter Hranilovich
X	Frances Perencevich
X	Albin J. Karlinger
X	Julia Gurko
X	Mary Janosko
X	Virginia Gilles
X	Cecilia Dombroski
X	Albert E. Dulzer
X	Ernest Boehlein
X	William Shudy
X	Raymond Kleinhenz
X	Joseph Ziegler
X	Ann Gustie
X	Donald A. Harte

PRIMARY ELECTION — TUESDAY, MAY 7th, 1946

Booths Open From 6:30 A.M. to 6:30 P.M.

VOTE EARLY

Clip out and pass unto your neighbors and friends. THANKS